

ע"פ 17557/07/18 - אוסאמה עומר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 17557-07-18 עומר נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט ערן קוטון

מערער אוסאמה עומר

נגד

משיבה מדינת ישראל

פסק דין

1. לפניי ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בעכו (להלן: "**בית משפט קמא**") שניתן בהיעדרו של המערער בגדרי תת"ע 9379-09-17, ועל החלטה שלא להורות על ביטולו.

ההליך בבית משפט קמא

2. לפני בית משפט קמא הונח כתב אישום בו יוחסה למערער עבירה של נהיגה מעל המהירות המותרת.

על פי כתב האישום, בתאריך 19.3.16 בשעה 03:10, נהג המערער ברכב פרטי במהירות של 110 קמ"ש, בדרך שאינה דרך עירונית, בה מותרת מהירות נסיעה מרבית של 80 קמ"ש.

3. הדיון התקיים בבית משפט קמא בתאריך 7.11.17.

על פי אישורי המסירה שצורפו לתיק בית משפט קמא, חזרו הזמנות שנשלחו למערער תוך ציון הערה "לא נדרש". משלא התייצב המערער לבירור דינו, ראה בכך בית משפט קמא הודאה בעובדות הנטענות בכתב האישום והרשיע את המערער בביצוע העבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

המשיבה ביקשה להטיל על המערער פסילה בפועל, פסילה על תנאי וקנס, אך בית משפט קמא החליט להטיל על המערער קנס בלבד, בסך 950 ₪.

4. בתאריך 1.7.18 פנה המערער לבית משפט קמא בבקשה דחופה לביטול פסק הדין ולעיכוב

ביצוע גזר הדין. בבקשתו טען המערער כי נודע לו על פסק הדין שניתן בהיעדרו רק עת הנפיק תדפיס ניקוד ממשד הרישוי בכדי לבדוק את מצב הניקוד שלחובתו. עוד טען כי ההזמנה לדיון לא נמסרה לו. המערער לא ידע על קיום הדיון. סבור הוא כי היתה סיבה מוצדקת להיעדרו שכן ההזמנה לא נמסרה לו והוא אף לא יכול היה לדעת על קיומה.

נטען כי אם לא יבוטל פסק הדין ייגרם למערער עיוות דין של ממש שכן לא הוא נהג ברכב בעת האירוע מושא ההליך כי אם רעייתו. נטען כי המערער הוא נהג אוטובוס המפרנס את בני משפחתו. הותרת פסק הדין על כנו עלולה להביא לשלילת רישיונו בידי משרד הרישוי וכך לא יוכל לדאוג לצרכי המשפחה.

עמוד 1

בית משפט קמא התבקש לקבוע מועד חדש לדיון ולזמן את המערער להקראה.

5. לבקשה צורף תצהיר חתום בידי המערער וכן מידע שהתקבל ממושרד התחבורה. עוד צורף תצהיר חתום בידי רעייתו של המערער, לפיו הרכב מושא הערעור נמצא בשימוש ובשעת ביצוע העבירה היא זו שנהגה בכביש בו בוצעה העבירה. בתצהיר ביקשה רעיית המערער להסב את העבירה על שמה.

6. בית משפט קמא נתן החלטתו בבקשה ביום בו הוגשה ודחה את בקשת המערער.

צוין כי אישורי המסירה חזרו בתוספת הערה "לא נדרש", ולא הוכח כי הכתובת המצוינת בהזמנות היא שונה מכתובתו של המערער. נקבע כי קיימת חזקת מסירה אשר לא נסתרה לפיה המסירה בוצעה כדיון. אשר לטענת הגנה, היה על המערער להעלותה במועד הדיון שנקבע, וכיוון שהדבר לא נעשה אין למערער להלין אלא על עצמו.

הערעור

7. המערער ממאן להשלים עם החלטת בית משפט קמא.

בהודעת ערעור מקיפה, מפורטת ומנומקת, העלה ב"כ המערער טענות רבות שמרביתן נטענו אף בבקשה שהוגשה לפני בית משפט קמא.

כן נטען כי בית משפט קמא כלל לא העביר את הבקשה לתגובת המשיבה, והיה עליו להימנע מלתת החלטה ללא קבלת תגובתה. נטען כי הייתה סיבה מוצדקת להיעדרו של המערער מן הדיון ולא היה מקום להחיל את חזקת המסירה בעניינו. בנוסף נטען כי אם פסק הדין לא יבוטל יגרם למערער עיוות דין של ממש נוכח העובדה שלא הוא היה זה שנהג ברכב בעת האירוע כי אם רעייתו. הוזכר כי רישיון הנהיגה נחוץ למערער ועבודתו כנהג אוטובוס מהווה מקור פרנסה לו ולבני משפחתו. באם רישיון הנהיגה יפסל עלול המערער להיכשל במילוי תפקידיו הרבים ועקב כך ייגרם נזק כבד לו ולבני משפחתו.

8. לאחר הגשת הערעור, ולמרות התנגדות המשיבה, עיכב בית המשפט את ביצוע פסק דינו של בית משפט קמא עד מתן פסק הדין בערעור.

9. הדיון בערעור נקבע לתאריך 23.8.18 החל משעה 09:00, אולם בשעה המיועדת לא טרח המערער להתייצב לדיון. למרות זאת, הגם שלא הוגשה בקשה לדחות את שעת הדיון או את מועד הדיון, בשל התייצבות בא כוחו, החליט בית המשפט שלא לדחות את הערעור על הסף רק בשל היעדרו של המערער. טיעוני ב"כ הצדדים נשמעו באריכות. עם תום הדיון התייצבו באולם הדיונים המערער ורעייתו.

10. ב"כ המערער חזר על טענותיו המפורטות בהודעת הערעור, ומנגד ביקשה המשיבה לדחות את

הערעור.

המשיבה טענה כי המבקש הטיל ספק בקיומה של חזקת המסירה אך לא סתר אותה. הזימונים לדיון שהתקיים בבית משפט קמא חזרו לאחר שלא נדרשו. המערער לא הצביע על עילה מוצדקת להיעדרו מן הדיון וטענותיו שפורטו בהודעת הערעור אינן יכולות לשמש הצדקה להיעדרות מן הדיון שהתקיים בבית משפט קמא. קבלת טענות אלה עלולה להביא להצפת בתי המשפט בבקשות שונות שעה שנהגים יעשו דין לעצמם, יעדרו מדיונים אליהם זומנו כדיון, ולאחר מכן, נוכח השלכות פסקי הדין, יגישו בקשות לקיום דיון מחודש בעניינם.

אשר לתצהיר רעייתו של המערער, נטען כי מדובר בתצהיר לאקוני והאמור בו אינו סביר.

לאילו מתווסף גיליון הרשעותיו הקודמות של המערער המצביע על ביצוע עבירות תעבורה חדשות לבקרים במהלך שנות נהיגתו.

דיון והכרעה

11. בחנתי את הנתונים שלפניי ושקלתי ענייניו של המערער.

12. תחילה אציין כי יש לשקול לחובת המערער את היעדרו מן הדיון שהתקיים בערעור.

טענות המערער רובן ככולן מבוססות על רצונו כי יומו הדיוני יינתן לו. אך הנה, עת ניתן לו יומו בערכאת הערעור בנוכחות בא כוחו וב"כ המשיבה, בחר המערער שלא להתייצב לדיון בשעה המיועדת, מבלי שהגיש בקשה מתאימה קודם לכן.

בהקשר זה, נקבע לאחרונה ברע"פ 4539/18 **מסרי סחר ופיתוח בע"מ נ' מדינת ישראל** (5.7.18) -

"סעיף 208 לחסד"פ קובע, כי "אם הוזמן בעל דין [לדיון בערעור] ולא התייצב, רשאי בית המשפט לדון בערעור שלא בפניו, או אם המערער הוא שלא התייצב - לדחות את הערעור מטעם זה בלבד" [הדגשות שלי - א.ש.]. מקובלת עליי קביעתו של בית המשפט המחוזי, כי היות שהמבקש 2 לא התייצב במועד לדיון בערעור, ולא בפעם הראשונה, גם אם הגיע לאולם בית המשפט באיחור, יש לדחות את הערעור מבלי לדון בו לגופו".

כמפורט מעלה, במקרה דנן ומכיוון שב"כ המערער התייצב לדיון, לא מצאתי לדחות את הערעור על הסף. לפיכך יש להידרש לטענותיו של המערער לגופן.

13. על מנת שניתן יהיה לשקול ביטול פסק דין שניתן בהיעדרו של נאשם, עליו להצביע על אחת משתיים, סיבה מוצדקת לאי התייצבות לדיון ועיוות דין שייגרם לו ככל שלא יבוטל פסק הדין.

14. בענייננו, הוכח לפני בית משפט קמא, בשני מסמכים שונים, כי ההזמנה לדיון נשלחה למערער, אולם הוא בחר שלא לדרוש אותה. משכך, לא הייתה הצדקה להיעדרו של המערער מן הדיון. בצדק החיל בית משפט קמא את חזקת המסירה וקבע כי יש לראות במערער כמי שזומן כדן והודה במיוחס לו. בצדק הרשיע בית משפט קמא את המערער בהיעדרו וגזר עליו עונש.

15. בעניין דומה נקבע ברע"פ 5258/14 סמימי נ' מדינת ישראל (3.8.14) -

"[...] כי על אישור המסירה שהציגה המשיבה מופיעה חותמת "לא נדרש" המלמדת כי ההזמנה נשלחה למבקש. בכך שונה אישור המסירה בענייננו מהאישור שנפסל בעניין גרוס, שם היה מדובר בפתק, בו נאמר כי ההזמנה לדיון התקבלה במשרדי הדואר, אך הפתק נעדר כל אינדיקציה לכך שההזמנה לדיון נשלחה לנמען על-ידי הדואר."

באותו מקרה הוגש לבית משפט השלום לתעבורה בת"א-יפו אישור מסירה ועליו חותמת בלבד הנושאת את הכיתוב "לא נדרש". בית משפט השלום לתעבורה דחה בקשה לבטל פסק דין שניתן בהעדרו של הנאשם, למרות שהיה זה הוא שהגיש בקשה להישפט.

בערעור על אותה החלטה ציין בית המשפט בעפ"ת (מחוזי ת"א-יפו) 2473-07-14 סמימי נ' מדינת ישראל (15.7.14) -

"הבקשה שהגיש המערער לבית משפט קמא לבטל את פסק הדין שניתן בהיעדרו נדחתה ובצדק נדחתה. המערער, כאמור, כך על-פי אישורים שהוצגו לבית משפט קמא, קיבל הזמנה אך לא דרש אותה כפי שהיה צריך לעשות, ומשכך הרשעתו בהיעדרו הייתה מוצדקת."

כאמור בית המשפט העליון סמך ידיו על החלטותיהם של בית משפט השלום לתעבורה ושל בית המשפט המחוזי.

16. כן אפנה אל שנפסק ברע"פ 8427/17 מדינת ישראל נ' סאלם (25.3.18) (להלן: "הלכת סאלם") -

"[...] כאשר דו"ח העבירה, ההזמנה לדיון, או כתב האישום נשלחים בדואר רשום לכתובתו של המבקש במשרד הפנים, לא תעמוד לו, ככלל, טענה לקיומה של סיבה מוצדקת לאי התייצבות. זאת, גם אם עבר המבקש למקום מגורים אחר מבלי ששינה את כתובתו במשרד הפנים; מסירת הזימון לאדם בוגר בכתובתו הרשומה של המבקש מהווה מסירה כדן; טענות לשיבושים בהגעת דברי הדואר יש לתמוך בחומר ממשי, ואין להעלות טענות מסוג זה בעלמא וללא כל תימוכין; ככלל, טענות בדבר בלבול או שכחה של מועד הדיון לא תתקבלנה כסיבה מוצדקת לאי התייצבות, הגם שבמקרים המתאימים ניתן לטעון לקיומו של חשש לעיוות דין; גם טענות בדבר חוסר האפשרות לקבל את דבר הדואר, בשל שהייה בחו"ל, שהייה ממושכת במקום אחר בארץ, אשפוז בבית חולים וכיוצ"ב, יש לתמוך במסמכים ואין לקבל טענות מעין אלה ללא תימוכין מספיקים."

17. אשר לטענת בדבר עיוות דין, זו מבוססת על הטענה לפיה הייתה זו רעייתו של המערער שנהגה

בעת ביצוע העבירה הנטענת ולא המערער עצמו.

כאמור לעיל, חתמה רעייתו של המערער על תצהיר לפיו הרכב מושא הערעור נמצא בשימושה והיא זו שנהגה בו בעת ביצוע העבירה. התצהיר נחתם בידי רעיית המערער בתאריך 28.6.18 ואינו מפרט כלל ועיקר את נסיבות ביצוע העבירה הנטענת, בסמוך לשעה 03:00 לפנות בוקר, את נסיבות הנסיעה בה נטלה רעיית המערער חלק, ובעיקר אינו מפרט הכיצד זה זכורה לה אותה נסיעה לאחר שחלפו למעלה משנתיים ממועד ההתרחשות. בנסיבות אלה, כטענת המשיבה, אין די בתצהיר לאקוני ולא מפורט.

18. בהקשר זה נפסק בהלכת סאלם -

"כאמור, אין די בהכחשת העבירה בכדי להקים חשש לעיוות דין (עניין נג'אר). בעניין סמארה, טען המבקש כי אדם אחר נהג ברכבו במועד ביצוע העבירה, ולראיה צורף תצהירו של אותו אדם. נקבע, כי אין בכך די על מנת לבסס טענה של עיוות דין, שכן "תצהירו של מר יוסף סמארה, אשר ממנו עולה כי הוא ביצע את העבירה, הינו תצהיר סתמי, ואין בתוכנו כדי להעיד באילו נסיבות בוצעה העבירה, וכיצד זכור למגיש התצהיר מה היו מעשיו... כשנה טרם הגשתו של התצהיר" (וראו גם, רע"פ 2754/12 ביסמוט נ' מדינת ישראל (19.4.2012)). ברע"פ 222/13 מחמוד נ' מדינת ישראל (17.1.2013) נדחתה טענה לקיומו של עיוות דין בשל עונש פסילה ממושך שנגזר על המבקש. נקבע, כי משהוטל על המבקש עונש הפסילה המינימאלי הקבוע בעבירה בה הורשע "קשה לראות כיצד נגרם לו עוול כלשהו מבחינה זו". גם טענה בדבר פגיעה קשה בפרנסה אינה מובילה למסקנה כי מדובר בעיוות דין (עניין אלפונסו). ברע"פ 4624/13 קוזניצוב נ' מדינת ישראל (27.8.2013), נקבע כי אין די בתצהיר לאקוני, אותו צירף המבקש לבקשתו לביטול פסק הדין, שבו הועלתה טענה כללית וסתמית לפיה הוא סבור כי הוא לא ביצע את העבירה, כדי לבסס עילה של חשש ממשי לעיוות דין".

נוכח כל האמור עד כה, איני סבור כי הוכח במידה הדרושה שנגרם למערער עיוות דין שעה שנשפט בהיעדרו.

19. אף העונש שהוטל על המערער, נוכח מהירות נסיעתו והמפורט בגיליון הרישום התעבורתי

העומד לחובתו, אינו עונש מחמיר. ניתן אף לקבוע כי ההיפך הוא הנכון, בפרט נוכח טיעוני המשיבה בבית משפט קמא והעובדה שלאחר ביצוע העבירה מושא הליך עבר המערער עבירת תעבורה נוספת. למעשה, הבקשה הוגשה לבית משפט קמא בשל חששו של המערער מפעולות שיינקטו בידי משרד התחבורה. פעולות אלה אינן חלק מההליך שהתקיים בבית משפט קמא ואיני סבור כי יש בהן להוות שיקול בשאלת הענישה או בסוגיית ביטול פסק הדין.

20. משאלו פני הדברים, אין בידי להיעתר לערעור ופסק דינו של בית משפט קמא יעמוד בעינו.

מאליו מתבטל עיכוב ביצוע פסק הדין.

הצדדים הסכימו כי פסק הדין יינתן בהיעדרם.

המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים ותוודא קבלתו.

ניתן היום, ט"ו אלול תשע"ח, 26 אוגוסט 2018, בהעדר הצדדים.